

## ТАҚРИЗ

ба автореферати Эмомов Баҳром Файзуллоевич дар мавзӯи «Асосҳои физикӣ ва кимиёвӣ коркарди ангишти захирагоҳҳои Тоҷикистон барои истеҳсоли кислотаҳои гуминӣ ва газҳои технологӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои техникӣ аз рӯи ихтисоси 05.17.00–Технологияи кимиёвӣ (05.17.01–Технологияи моддаҳои ғайриорганикӣ)

Мавзӯи таҳқиқоти рисолаи Эмомов Б.Ф., ки ба коркарди бепартови ангишти захирагоҳҳои ҷумҳурӣ бахшида шудааст, мавзӯи муҳимми илмӣ барои раванқ додани истеҳсолоти маводу гармӣ аз ангишт мебошад. Мақсади иҷрои мавзӯи мазкур гузаронидани таҳқиқоти асосҳои физикӣ-кимиёвӣ технологияҳои коркарди ангишти захирагоҳҳои асосии Тоҷикистон барои истеҳсоли кислотаҳои гуминӣ ва газҳои технологияи энергиябаранда ва реагентҳои кимиёвӣ бо ҳосилкунии маводҳои ҳамроҳ ҳосилшаванда мебошад.

Кислотаҳои гуминӣ ва газҳои технологӣ маводҳои асосӣ дар саноати химиявӣ ба ҳисоб мераванд, зеро бо истифодаи кислотаҳои гуминӣ нурии комплекси органикию минералӣ ва бо истифодаи газҳои технологӣ бисёр моддаҳои кимиёвӣ истеҳсол карда мешаванд, ки истифодаи онҳо дар соҳаҳои гуногуни иқтисодиёт равнақи онро метезонад. Аз ин лиҳоз, таҳқиқоти иҷрошуда, ки натиҷаҳои мусбат доданд, барои равнақи саноатикунонии иқтисодиёти Тоҷикистон ёри хуро мерасонанд.

Диссертатсия аз 4 боб иборат буда, дар боби якум таҳлили маълумоти адабиётӣ гузаронида шудааст. Дар боби дуюм объект ва усулҳои таҳқиқот муайян шудаанд. Барои таҳқиқот усулҳои дар химияи физикавӣ маъмул бо истифодаи асбобҳои ҳозиразамони дақиқ ченкунанда истифода шудаанд.

Боби сеюм ба коркарди технологияи истеҳсоли кислотаҳои гуминӣ аз ҷанг ангишти захирагоҳҳои Тоҷикистон бахшида шудааст. Дар таҷрибаҳои муқоисавӣ унвонҷӯӣ муайян намудааст, ки ангишти Шӯроб барои истеҳсоли кислотаҳои гуминӣ нисбати ангишти дигар конҳо сермахсултар аст.

Дар боби чорум раванди газкунии ангишт барои истеҳсоли гази генератории энергиябарандагаш баланд ва газҳои технологӣ барои истеҳсоли маводҳои кимиёвӣ таҳқиқ шудааст. Ангишти конҳои Зиддӣ, Фон Яғноб, Сайёд ва антрацити Назар Айлоқ барои газкунӣ ашёи сермахсул мебошанд. Инчунин, технологияи сермахсули газкунии ангишт пешниҳод шудааст, ки тавассути он газҳои истеҳсолоти аммиак ва карбамид истеҳсол карда мешаванд.

Натиҷаҳои таҳқиқоти унвонҷӯӣ дар ҳулосаҳо, ки баёнгари навгониҳои илмӣ мебошанд, ҷамъбаст шудаанд. Дар умум таҳқиқоти тақризшаванда ба талаботи диссертатсияи илмӣ барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои техникӣ мувофиқ буда, барои пешниҳод намудан ба Ҷимоя дар Шӯрои диссертатсионии 6D. ҚОА – 042 назди Институтни химияи ба номи В.И. Никитини АМИТ ва Агентии амнияти химиявӣ, биологӣ, радиатсионӣ ва ядроии АМИТ тавсия дода мешавад.

Дар баробари бартарихои дар автореферат ҷойдошта, баъзе камбуди низ мавҷуданд, ки миёни он ҳолати зеринро метавонд ҷудо намуд:

Дар матни диссертатсия ба таври мушаххас мавқеъи истифодабарии газҳои энергиябаранда номбар нашудааст.

Камбудӣ ва норасои дар боло қайд шуда, ба ҳеҷ вачҳ қиммати назариявӣ ва амали рисолаи илмиро кам накарда, балки он хусусияти пешниҳодӣ дорад. Диссертатсия дар шакли пешниҳодгардида ба тамоми талаботи корҳои илмӣ ҷавобгӯ буда, мавзӯи интиҳобшуда илман ҳаллу фасли худро ёфтааст.

Ҳамин тавр, рисолаи илмии Эмомов Баҳром Файзуллоевич дар мавзӯи “Асосҳои физикӣ-кимиёвӣ коркарди ангишти захирагоҳҳои асосии Тоҷикистон барои истеҳсоли кислотаҳои гуминӣ ва газҳои технологӣ” барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои техникӣ аз рӯи ихтисоси 05.17.00\_Технологияи кимиёвӣ (05.17.01–Технологияи модаҳои ғайриорганикӣ) ба талаботи Комиссияи Олии Аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои техникӣ аз рӯи ихтисоси номбурда мебошад.

**Тақриздиханда,  
доктори илмҳои техникӣ, дотсент  
ректори Донишгоҳи давлати  
тиҷорати Тоҷикистон**



**Назарзода Х.Х.**

Суроға tguk@internet.ru ирсол  
ва ё дар шакли электронӣ ба 734061,  
ш. Душанбе, хиёбони Деҳотӣ 1/2

**Имзои Назарзода Х.Х.-ро  
тасдиқ мекунам сардори  
шӯъбаи кадрҳо ва корҳои  
махсуси Донишгоҳи давлати  
тиҷорати тоҷикистон**



**Пирзода С.С.**